

Menetelmäuskollisuus ja adaptaatio

VTT Nanne Isokuortti

**Kasvun
tuki**
Varhaisen
tuen tietolähde

itla
Itsenäisyyden
juhlavuoden
lastensäätiö

Menetelmäuskollisuus

- **Menetelmäuskollisuus** (tai fideliteetti) = missä määrin interventiota toteutetaan suunnitellun kaltaisena todellisissa olosuhteissa
- Mitä korkeampi fideliteetti, sitä uskollisemmin tai täysimääräisemmin interventio on otettu käyttöön
- Menetelmäuskollisuuden huomioiminen on tärkeää, koska laadukas käyttöönotto on edellytys intervention toivottujen tavoitteiden saavuttamiselle

Adaptaatio

- **Adaptaatio** (tai mukauttaminen) = interventioon tehty tarkoituksenmukaiset muokkaukset
- Implementoinnin onnistumisen kannalta on merkityksellistä, että interventio sopii uuteen kontekstiin mahdollisimman hyvin
- Yhteensopivuutta – ja siten intervention vaikuttavuutta – voidaan parantaa adaptoinnin avulla

Ydinelementit

- **Ydinelementit** = intervention keskeisimmät osat, joita ei voida jättää pois ilman, että intervention odotettu vaikuttavuus vaarantuu
- Näin ollen ydinelementit tulee ottaa käyttöön mahdollisimman uskollisesti
- Ydinelementtien tunnistaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on tärkeää

Viitekehyksistä tukea suunnitteluun ja arviointiin

- Menetelmäuskollisuuteen ja adaptointiin on kehitetty erilaisia viitekehyksiä
- Voidaan käyttää interventioiden adaptoinnin ja menetelmäuskollisuuden tuen ja arvioinnin apuna
- Conceptual Framework for Implementation Fidelity –viitekehyksessä (Carroll ym., 2007) menetelmäuskollisuutta tarkastellaan intervention sisällön, kattavuuden, käyttötiheyden ja käytön pituuden näkökulmasta
- ADAPT-oppaassa (Moore ym., 2021) adaptointiprosessi jaetaan neljään vaiheeseen, johon liittyy erilaisia tehtäviä

Yhteenveto

- Menetelmäuskollisuudella viitataan intervention pysymiseen suunnitellun kaltaisena luonnollisissa olosuhteissa
- Adaptaatiolla tarkoitetaan intervention mukauttamista uuteen kontekstiin
- Tärkeintä on tunnistaa ja ottaa intervention ydinelementit käyttöön mahdollisimman uskollisesti
- Sekä menetelmäuskollisuutta että adaptointia varten on kehitetty erilaisia viitekehyksiä ja oppaita

Kiitos!

nanne.isokuortti@itla.fi

**Kasvun
tuki**
Varhaisen
tuen tietolähde

itla
Itsenäisyyden
juhlavuoden
lastensäätiö

Lähteet

Carroll, C., Patterson, M., Wood, S., Booth, A., Rick, J., & Balain, S. (2007). A conceptual framework for implementation fidelity. *Implementation Science : IS*, 2(1), 40–40. <https://doi.org/10.1186/1748-5908-2-40>

Durlak, J. A. & Dupre, E. P. (2008). Implementation Matters: A Review of Research on the Influence of Implementation on Program Outcomes and the Factors Affecting Implementation. *American Journal of Community Psychology*, 41(3-4), 327–350. <https://doi.org/10.1007/s10464-008-9165-0>

Moore, G., Campbell, M., Copeland, L., Craig, P., Movsisyan, A., Hoddinott, P., Littlecott, H., O’Cathain, A., Pfadenhauer, L., Rehfuess, E., Segrott, J., Hawe, P., Kee, F., Couturiaux, D., Hallingberg, B., & Evans, R. (2021). Adapting interventions to new contexts—the ADAPT guidance. *BMJ*2021;374:n1679